

**హాజిత్ అబ్దున్ మసీహ్ మాఝెడ్ అలైపిాస్సలాం పవిత్ర ఉపదేశముల ఆధారంగా న్యాయము,
ఉపకారము, బంధువులతో మంచిగా వ్యవహారించు విశ్లేషణ**

పాకిస్తాన్ అహ్లకురియుల కౌరకు దుఅ పిలుపు

హాజిత్ అఖీరుల్ మొబిల్స్ భాలీఫ్టుల్ మోబిల్ భాబిల్ అయ్యుద్హసుల్లాహుల్ తఱలా జన్మిపిల్ అజీజ్ 05.05.2023
తేదీను - ముస్లిం ముఖార్క ఇస్లాముబాద్, టీల్ఫార్స్, లండ్ర్, ఇరద్వార్డ్లల్ ప్రపంచించిన ఖుత్తా జమ్మా స్థారాంశము

أَشَهُدُ أَنَّ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ وَأَشَهُدُ أَنَّ مُحَمَّداً عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ أَمَّا بَعْدُ فَاعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَنِ الرَّجِيمِ.
بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ أَحْمَدَ اللَّهُو رَبُّ الْعَلَيْمِينَ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ مَلِكِ يَوْمِ الدِّينِ إِيَّاكَ نَعْبُدُ وَإِيَّاكَ نَسْتَعِينُ إِاهِدِنَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ صَرَاطَ الَّذِينَ أَنْعَمْتَ عَلَيْهِمْ غَيْرُ الْمَغْضُوبِ عَلَيْهِمْ وَلَا الضَّالِّينَ.

తపహ్వాద్, తఱవ్యజ్, సూర ఫాతిహ్ పరనానంతరం హుజూరె అన్వర్ అయ్యదహల్లాహు
తఱలా బినప్రిపిల్ అజీజ్ అన్వర్స్ అధ్యాయపు 91వ సూక్తిని పరించిరి.

إِنَّ اللَّهَ يَأْمُرُ بِالْعَدْلِ وَالْإِحْسَانِ وَإِيتَاءِ ذِي الْقُرْبَىٰ وَيَنْهَا عَنِ الْفَحْشَاءِ وَالْمُنْكَرِ وَالْبَغْيِ يَعِظُكُمْ لَعَلَّكُمْ تَذَكَّرُونَ
అనగా: అనంతరం దీని అనువాదమును వినిపించిరి. అనగా అల్లాహ్ న్యాయము, మేలు, (బంధువులు
కాని వారికి కూడ) బంధువుల వలె (ఎరుగుటకు ఆ విధముగనే సహాయము) చేయుటకు నిశ్చయముగా
ఆజ్ఞాపించును (ప్రతి రకమైన) సిగ్గులేని, పనికి రాని మాటల నుండి, ఎదురు తిరుగుట నుండి ఆపును.
మీరు గ్రహించుటకు మీకు ఉపదేశించెను.

అనంతరం ఇట్లనిరి. ఈ సూక్తి ప్రతి జీవు మరియు పండుగల ద్వితీయ ఖుత్తాలో చదువబడు
తుంది. ఈ పవిత్ర సూక్తిలో కొన్ని పుణ్యములను చేయాలని, మరి కొన్ని పాపముల నుండి దూరముండాలని
ప్రస్తావించబడెను. అల్లాహ్ తఱలా ఆదేశములు, ఉపదేశములను ఆచరించుట నిజమైన విశ్వాసుని ఒక
సంకేతము. ఈ సూక్తిలో న్యాయము, ఉపకారము, బంధువులతో మంచిగా వ్యవహారించుట వంటి
పుణ్యములు ప్రస్తావించబడెను. ఏటి గురించి నేడు నేను హాజిత్ అబ్దున్ మసీహ్ మాఝెడ్ అలైపిాస్సలాం
పలు పంక్కలను ప్రవేశ పెట్టెదను. ఉపదేశములన్నియు బాహ్యముగా ఒకే సూత్రము చుట్టూ తిరుగుతున్నాయి.
అయినను వారు (అ) విభిన్న కోణములలో ఉపదేశములు చేశారు.

మనము మన జీవితమును అల్లాహ్ తఱలా ఆదేశములకనుగుణంగా జీవించుటకు ఈ ఉపదేశ
ములు మనకు మార్గదర్శనం చేస్తాయి. మనము ఈ ఉపదేశములను గమనించినచో, ఏటి ప్రకారము
తమ జీవితములను గడుపుటకు ప్రయత్నించినచో నిశ్చయముగా మనము అల్లాహ్ తఱలాతో గట్టి
సంబంధము ఏర్పరచుకోగలము. పరస్పరం హక్కులను ఎంతో చక్కగా మనము నెరవేర్గలము.

అల్లాహ్ హక్కులు, ప్రజల హక్కులను చెల్లించు మార్గము ద్వారానే మనము ప్రపంచవ్యాప్తంగా
శాంతిని స్థాపించు సమాజమును నిర్మించగలము. కాని విచారము! ఇటు షైపు ప్రపంచము దృష్టి
సారించడం లేదు. ముస్లిం దేశములైనను లేదా ఇతర ప్రపంచీకులైనను అందరు ఒకరు మరొకరి
హక్కులను హరించుటలోనే నిమగ్నమైయున్నారు. ఇటువంటి తరుణంలో హాజిత్ అబ్దున్ మసీహ్

మోహిద్ అలైహిస్సులాంను విశ్వసించు వారి బాధ్యత ఏమనగా స్వయంగా తమను సపరించుకోవలెను, ప్రపంచమునకు ఈ విషయమును సూచించవలెను. హజ్రత్ అబ్దుల్ మసీహ్ మోహిద్ అలైహిస్సులాం ఇట్లనిరి. అల్లాహ్ తఱలాతో, అతని ప్రాణులతో న్యాయంగా వ్యవహరించండని అల్లాహ్ తఱలా మీకు సూచించెను. అనగా అల్లాహ్ తఱలా హక్కులు, ప్రజల హక్కులను చెల్లించండి. ఇంతకు మించి సాధ్యమైనచో న్యాయంగానే గాక ఉపకారముతో వ్యవహరించండి. అనగా విధిగావించిన విషయములను మించి మీరు అల్లాహ్ తఱలాను దర్శిస్తున్నట్లు వినయముతో దాసునిగా వ్యవహరించండి. హక్కులను మించి ప్రజలతో సానుభూతితో వ్యవహరించండి. ఇంతకు మించి సాధ్యమైనచో నిస్సార్థముగా అల్లాహ్ తఱలా ప్రార్థన, బంధువులతో వ్యవహరించునట్టి ఉత్సాహముతో ప్రజల సేవ చేయండి.

ఇంకా ఈ సూక్తి విశ్లేషణలో అల్లాహ్ తఱలా హక్కులను మరింత విస్తృతంగా వివరిస్తు వారు (ఆ) ఇట్లనిరి. నిశ్చయముగా అల్లాహ్ తఱలా తప్ప మరొకరు ఆరాధనకు అర్పులు కారు, మరొకరు ప్రేమకు అర్పులు కారు, నమ్మదగ్గ వ్యక్తి మరొకరు లేరు. పుట్టించినందుకు, తాను సదా జీవిస్తున్నందుకు, ప్రత్యేక పోషకుడైనందుకు ప్రతి హక్కు దేవునికే గలదు. మీరు అతణ్ణి గౌరవించడమే న్యాయమగును. అతణ్ణి గౌరవించుట మీ కర్తవ్యము. దానిని మించి అభివృద్ధి పొందడలచినచో ఇది ఉపకార దశ అనబడును. అదేమనగా మీరు అతని వైభవములను ఎంత వరకు అంగీకరించవలెననగా, అతని ముందట తమ ప్రార్థనలలో అతనిని ఎంత వరకు గౌరవించవలెననగా, అతని అభిమానములో పూర్తిగా ఎంత వరకు లీనము కావలెననగా అతని వైభవము, గొప్పతనము, తరగని సాందర్భమును మీరు దర్శించినట్లు ఉండవలెను. దాని తర్వాత బంధువుల ప్రేమ దశ గలదు. అదేమనగా మీ ప్రార్థన, మీ ప్రేమ, మీ విధేయత పూర్తిగా కల్పించం, కల్పితము కాకుండా ఉండవలెను. మీరు మీరు తండ్రులను స్వరించినట్లు అతణ్ణి ఎంత ప్రేమగా స్వరించవలెను. ఒక పసి పాప తన తల్లిని అభిమానించినట్లే మీ అభిమానము కూడ వుండవలెను.

ఇంకా ప్రజల హక్కుల గురించి ఈ సూక్తి అనువాదము తెలుపుతు వారు అలైహిస్సులాం ఇట్లనిరి. తమ సోదరులు, మానవులతో న్యాయంగా వ్యవహరించండి. తమ హక్కుల కంటే ఎక్కువ ఏమియను ఆశించకండి. న్యాయమును పాటించుము. ఈ దశను మించి ప్రగతి చెందడలచినచో దీని తర్వాత ఉపకార దశ గలదు. అదేమనగా నువ్వు నష్టమునకు బదులుగా నీ సోదరునికి ఉపకారము చేయుము. అతను బాధ కలిగించినను అతనికి విశ్రాంతి కలిగించుము. ఉపకారముగా, సానుభూతిగా వ్యవహరించుము. దీని తర్వాత బంధువుల దశ వచ్చును. అదేమనగా నువ్వు తన సోదరునితో చేసిన పుణ్యము లేదా మానవులతో చేసిన మేలుకు బదులు ఎలాంటి ఉపకారమును ఆశించకూడదు. ఎలాంటి ప్రతిఫలము ఆశించకుండా నువ్వు ఈ పుణ్యము చేయవలెను. అనగా సమీప బంధువు అయినందున ఒక ఉత్సాహముతో బంధువులు పుణ్యము చేసినట్లు.

సద్గుణముల ప్రగతిలో ఇది శిఖర దశ. అనగా ప్రజలకు సహాయము చేస్తున్నప్పుడు స్వార్థము లేదా సహాయము లేదా మరో ఉద్దేశము ఏమాత్రం ఉండకూడదు. అనగా సోదరభావము, మానవ సామీప్య ఉత్సాహము ఉన్నత దశకు చేరవలెను. ఎలాంటి ఉపకారము లేదా కృతజ్ఞత లేదా ప్రార్థన లేదా

మరో రకమైన ప్రతిఫలము కోరకుండా కేవలం పుణ్య భావముతో, సత్య స్వభావముతో ఈ సహాయము చేయవలెను. ఒక సందర్భమున వారిట్లు ఉపదేశించిరి. మానవుని విజ్ఞానము దృష్టి ఈ పవిత్ర సూక్తిలో అల్లాహ్ తఱలా మూడు దశలను ప్రస్తావించెను. అనంతరం మూడవ దశను స్వంత అభిమాన దశగా అభివర్ణించెను. ఈ దశలో మానసిక ఉధేశములన్ని దహనమైపోతాయి. ఒక సీసా సుగంధముతో నిండినట్టే హృదయము ప్రేమతో నిండిపోతుంది. ఇదే దశను ఈ సూక్తిలో ప్రస్తావించబడెను. అనగా విశ్వాసులలోని కొందరు తమ ప్రాణాలను అల్లాహ్ తఱలా ప్రీతి కొరకు విక్రయిస్తారు. ఇటువంటి వారినే అల్లాహ్ తఱలా కరుణిస్తాడు.

ఇట్లనిరి. మీరు మానవులతో ప్రేమానురాగాలతో వ్యవహారించవలెనని అల్లాహ్ తఱలా మీతో ఆశిస్తున్నాడు. దానిని మించిన దశ మీతో మంచిగా వ్యవహారించనివారితో సైతం మంచిగా వ్యవహారించుట. దానిని మించిన దశ ఏమిటనగా మీ స్వంత బంధువుల వలె అనగా తల్లి తన పిల్లలతో వ్యవహారించినట్లు మీరు మానవులతో వ్యవహారించుట. ఎందుకనగా ఉపకారి ఏదో ఒక సందర్భమున దానిని పలుకును కూడ. కానీ తల్లి వలె సహజ ఉత్సాహముతో పుణ్యము చేసినవాడు ఎన్నడు పలుకడు. కావున పుణ్యముల అత్యుత్తమ దశ తల్లితో పోల్చుబడిన సహజ ఉత్సాహము.

ఈ సూక్తి ప్రజల గురించియే కాక దేవుని గురించి కూడ గలదు. దేవునితో న్యాయము ఏమిటనగా అతని వరములను స్వరించుకొని అతని విధేయత వహించుట. దేవునితో ఉపకారమేమనగా అతనిని దర్శించునట్లు అతని పట్ల నమ్మకము పెంచుకొనుట. దేవునితో బంధువుల వలె వ్యవహారించుటనగా స్వర్ఘ కోరిక లేదా నరకపు భయముతో అతనిని ఆరాధించకూడదు. స్వర్ఘము, నరకము లేదని తెలిసినను ప్రేమ, విధేయత ఉత్సాహములో తేదా రాకూడదు.

ఇస్లామేతర ప్రజలకు ఇస్లాం గురించి తెలుపుతు హాజిత్ మసీహ్ మౌడ్సాద్ (అ) ఈ అంశమును కొన్ని చోట్ల వివరించారు. ఇలాగే తమ జమాతును ఉపదేశిస్తు కూడ ఈ అంశమును వివరంగా తెలిపారు. ఒక సందర్భమున వారిట్లు తెలిపిరి. న్యాయమైన స్థితి ఏమనగా పాపములను ప్రేరేపించు స్థితిలో ఉన్నపశ్చడు దానిని సంస్కరించుకొనుటకు ప్రయత్నించుటయే నిష్టాపరుని న్యాయ దశ అనబడును. ఇందులో మనసును వ్యతిరేకించవలసి ఉంటుంది. ఉదా॥ ఒకరి అప్పు తీర్చుపలసి ఉండును. ఏదో ఒక విధంగా దాటవేయాలని మనసు కోరుతుంది. ఇట్లనిరి. విచారముగా నేను తెలుపుతున్నాను. కొందరు ఇటువంటి విషయములను లెక్క చేయరు. తమ అప్పులను తీర్చుటకు చాలా తక్కువ శ్రద్ధ వహించవారు మన జమాతులో కూడ ఉన్నారు. ఇది న్యాయమునకు విరుద్ధమైనది. మహో ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం ఇటువంటి వ్యక్తుల అంత్యక్రియ ప్రార్థన చదివేవారు కాదు. మీలో ప్రతి ఒక్కరు ఈ విషయమును బాగా గుర్తుంచుకోండి. అప్పులను తీర్చుటలో అలస్తుము వహించరాదు. అన్ని రకాల అవినీతి, అవిశ్వాసము నుండి దూరముండవలెను. ఎందుకనగా ఇది దైవావేశమునకు విరుద్ధం.

ఇట్లనిరి. ఈ సత్కర్మలన్నిటిని అల్లాహ్ తఱలా సమయము, సందర్భముతో జోడించెను. ఆరంభములో పరించిన సూక్తిలో ఇట్లు హితబోధ చేసెను. ఈ సత్కర్మలు తమ తమ సమయము, సందర్భములో చేయనిచో ఇవి పాపములగును. న్యాయము పాపముగా మారును. అనగా అపవిత్రమయ్యే

వరకు హద్దులు దాటిపోవను. ఇలాగే ఉపకార వ్యతిరేకి పరిస్థితి అగును. అనగా మానవుని తెలివి తేటలు నిరాకరించిన విషయము బంధువులతో మంచిగా వ్యవహరించే బదులు పొపముగా మారిపోవను. అనగా అనవసరంగా సానుభూతి చూపుట (బఫీ) ఒక నేరముగా మారును. వాస్తవానికి అవసరాన్ని మించి వర్షించి పంటపొలాలకు నష్టము కలిగించే వర్షమును బఫీ అంటారు. నిర్ణిత హక్కును హరించుట కూడ బఫీ అనబడును. ఇలాగే హక్కును మించి పోవుట కూడ బఫీ అనబడును. సారాంశమేమనగా ఈ మూడు పరిస్థితులలో తమ పరిధిని దాటి పోవుటయే దుష్టత్వమనబడును. అందుకే ఈ మూడింటిని సమయము, సందర్భముతో జోడించబడేను. హజూరె అన్వర్ ఇట్లనిరి. తమ రచనలు, ఉపదేశములలో ఈ విషయమును హజ్జత్ మసీహ్ మాచీం అలైహిస్సులాం అనేక చోట్ల గట్టిగా చెప్పారు. అల్లాహ్ తఱలాతో అనుబంధ ప్రమాణమును పొందుటకు, ప్రజల హక్కులను చెల్లించుటకు ప్రయత్నించుట దీని ప్రకారము ఆచరించుట మనందరి కర్తవ్యము. దీని ప్రకారము జీవితములను గడుపుటకు, ప్రార్థనవు ఉత్తమ ప్రమాణములను పొందుటకు, ప్రజల హక్కులు, ప్రత్యేకంగా పరస్పరం ప్రేమానురాగ బంధుత్వము లను ఏర్పరచుకొనుటకు మనందరిని అనుగ్రహించుగాక! తద్వారా మనము ప్రపంచము కొరకు ఆదర్శంగా నిలువగలము. ఈ విషయములను పాటిస్తు మనము బైతుల్ హక్కులను చెల్లించువారమగుదుము గాక! ప్రతి శుక్రవారము ఈ విషయములను విని వీటిని పాటించువారమగుదుము గాక! లేనిచో మనలో ఇతరులో ఎలాంటి వ్యత్యాసముండదు. హజ్జత్ మసీహ్ మాచీం అలైహిస్సులాం ఎంతో విచారముతో తెలిపినట్లు అల్లాహ్ తఱలా మనలో ఇతరులలో స్పష్టమైన తేడా ఏర్పరచుగాక!

ముగింపులో హజూరె అన్వర్ ఇట్లనిరి. పాకిస్తాన్ పరిస్థితుల కొరకు కూడ దుఱ చేస్తుండండి. మనము సత్యార్థములను వ్యాపింపజేయుటకు మన పని చేస్తుండవలెను. షైతానీ స్వభావికులు తమ పని అయిన హింసకు పాల్పడుతుంటారు. మనము ఈ షైతానులతో షైతానీ పనులలో పోటీ పడలేము. మనము అల్లాహ్ తఱలా ఆదేశములను పాటించవలెను. మన విశ్వాసులను అల్లాహ్ తఱలా సురక్షితంగా వుంచాలని, ఎన్నడు మన విశ్వాసము తగ్గకూడదని కూడ దుఱ చేయండి. బంధువుల వలె అల్లాహ్ తఱలాతో మన అనుబంధము ఏర్పడు గాక! అనంతరం మనము అల్లాహ్ తఱలా శుభముల దృశ్యములను కూడ గతము కంటే ఎక్కువ చూడగలము. ఇన్సాఫాల్లాహు తఱలా. అల్లాహ్ తఱలా దృష్టిలో శత్రువులైనవారు, అల్లాహ్ తఱలా దృష్టిలో సంస్కరణకు నోచుకోని వారిని అల్లాహ్ తఱలా స్వయంగా నాశనము చేయుగాక! అల్లాహ్ తఱలాతో మన సంబంధము డృఢపడినప్పుడు మనము శత్రువుల వినాశన దృశ్యములను కూడ చూడగలము. ఇన్సాఫాల్లాహ్.

اَكْحَمُدُ اللَّهَ تَحْمِدُهُ وَنَسْتَغْفِرُهُ وَنُؤْمِنُ بِهِ وَنَتَوَكَّلُ عَلَيْهِ وَنَعُوذُ بِاللَّهِ مِنْ شُرُورٍ اَنْفُسِنَا وَمِنْ سَيِّئَاتِ

اَعْمَالِنَا مَنْ يَهْدِي اللَّهُ فَلَا مُضِلٌّ لَهُ وَمَنْ يُضْلِلُ اللَّهُ فَلَا هَادِي لَهُ وَنَشَهَدُ اَنَّ لَا إِلَهَ اَلَّا اللَّهُ وَنَشَهَدُ اَنَّ مُحَمَّداً عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ

عِبَادَ اللَّهِ رَجَمَكُمْ اللَّهُ اِنَّ اللَّهَ يَأْمُرُ بِالْعَدْلِ وَالْإِحْسَانِ وَإِيتَاءِ ذِي الْقُرْبَى وَيَنْهَا عَنِ الْفَحْشَاءِ وَالْمُنْكَرِ وَالْبَغْيِ يَعِظُكُمْ

لَعَلَّكُمْ تَذَكَّرُونَ اذْكُرُوا اللَّهَ يَذْكُرُ كُمْ وَادْعُوهُ يَسْتَجِبُ لَكُمْ وَلَذِكْرُ اللَّهِ اَكْبَرُ .

————— (Summary: Office Nashr-o-Isha'at, Translation: Incharge Telugu Desk)